

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

Økonominytt

Nr. 8 – Juli 2017

EUROGRUPPEN OG ECOFIN	2
RAPPORT FRA MØTENE I EUROGRUPPEN OG ECOFIN 10.-11. JULI 2017	2
EUROGRUPPEN 10. JULI	2
<i>Insolvensrammeverk .....</i>	<i>2</i>
<i>Krisehåndtering av italienske banker .....</i>	<i>3</i>
<i>Postprogramgjennomgang av Irland .....</i>	<i>4</i>
<i>Refleksjonsnotatet om et tettere eurosamarbeid .....</i>	<i>6</i>
<i>Den nye franske regjeringens økonomiske politikk .....</i>	<i>6</i>
<i>Hellas – en oppdatering .....</i>	<i>6</i>
ECOFIN 11. JULI	8
<i>Estlands formannskapsprogram på ECOFINs fagområder .....</i>	<i>8</i>
<i>Opplysningsplikt om skatterådgivning (DAC 6) .....</i>	<i>11</i>
<i>Misligholdte banklån .....</i>	<i>12</i>
<i>Midtveisgjennomgangen av kapitalmarkedsunionen .....</i>	<i>13</i>
<i>Landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken i 2017-18 .....</i>	<i>15</i>
ØKONOMI – STATISTIKK OG INDIKATORER	17
BNP-UTVIKLINGEN I 2. KVARTAL 2017	17
TILLIT BLANT BEDRIFTER OG FORBRUKERE	17
ARBEIDSLEDIGHET	18
PRISSTIGNING	19
EUROPA 2020-STRATEGIEN – MÅLOPPFYLLELSE	20
KOMMISJONENS REFLEKSJONSNOTAT OM EUS FREMTIDIGE FINANSER	21
SKATTESAKER	28
TAXATION TRENDS	28
BUDSJETTSAKER	30
EU LANGTIDSBUDSJETT FOR 2014-20 - MIDTVEISGJENNOMGANG	30
EU BUDSJETT FOR 2018	32

Toomas Tõniste, Minister of Finance of Estonia and new ECOFIN president. Photo: European Union

Eurogruppen og ECOFIN

Rapport fra møtene i Eurogruppen og ECOFIN 10.-11. juli 2017

Sammendrag:

- *Eurogruppen var enig om at nøytral finanspolitikk vil være mest egnet for euroområdet som helhet i 2018. Dette er i tråd med anbefalinger fra Det europeiske finanspolitiske råd og Kommisjonen.*
- *Den nye franske finansministeren understreket at regjeringen vil respektere Stabilitets- og vekstpaktens krav om maksimalt budsjettunderskudd på 3 pst. av BNP.*
- *ECOFIN vedtok rådskonklusjoner med konkrete tiltak innen bestemte tidsfrister for å bygge ned eksisterende og hindre fremtidig oppbygging av nye misligholdte lån.*
- *ECOFIN vedtok rådskonklusjoner med støtte til Kommisjonens forslag om nye initiativer i midtveisgjennomgangen av arbeidet med å etablere EUs kapitalmarkedsunion.*
- *Det estiske formannskapsprogrammet for ECOFIN i andre halvår i år ble vedtatt.*

Eurogruppen 10. juli

Eurogruppen drøftet insolvensrammeverk, krisehåndtering av banker, postprogramgjennomgang av Irlands økonomi, finanspolitikk, refleksjonsnotatet om et tettere eurosamarbeid og den nye franske regjeringens økonomiske politikk.

Insolvensrammeverk

Eurogruppen gjennomfører regelmessige diskusjoner av temaer som har stor felles betydning for økonomisk vekst og sysselsetting. Formålet er å lære av hverandres erfaringer og søke å utvikle beste praksis. Temaet denne gangen var insolvensrammeverk. Temaet har vært drøftet flere ganger tidligere, senest i november 2016.

Eurogruppens diskusjon tok denne gangen utgangspunkt i Den europeiske sentralbankens (ECBs) kartlegging av eurolandenes tilsynspraksis og insolvensrammeverk samt betydningen av disse for misligholdte lån (NPL). I rapporten heter det blant annet at omfanget av misligholdte lån i mange land kan reduseres ved å etablere forliksordninger utenom rettssystemet. Betydningen av å være proaktiv og få i stand løsninger i rett tid er også understreket. Videre orienterte Kommisjonen om det pågående arbeidet med datainnsamling med sikte på å gjennomføre benchmarking av medlemslandenes insolvensrammeverk.

Eurogruppen var enig om at det er behov for bedre koordinering mellom justis- og finansministrenes arbeid og prioriteringer på området både på EU-nivå og nasjonalt.

Under pressekonferansen etter møtet understreket Eurogruppens formann Dijsselbloem hvor viktig det er å håndtere problemer i banksektoren som henger igjen fra finanskrisen og

Kommende møter Estlands formannskap høsten 2017

Eurogruppen og ECOFIN:
15.-16. september (uformelt)
9.-10. oktober (Luxembourg)
6.-7. november
17. november (budsjett)
4.-5. desember

Det europeiske råd:
19.-20. oktober
14.-15. desember

støtte opp under pengepolitikken transmisjonsmekanisme. Eurogruppen vil komme tilbake til insolvensrammeverkene neste år med utgangspunkt i Kommisjonens arbeid med et opplegg for benchmarking og evalueringer.

Problemstillingene ble også drøftet i ECOFIN dagen etter.

From left to right: French Minister of Economy Bruno Le Maire and Pier Carlo Padoa Italian Minister of Finance. Photo: European Union

Krisehåndtering av italienske banker

Euroområdetets felles tilsynsmyndighet (SSM) erklærte fredag 22. juni om kvelden at de to mellomstore bankene Veneto Banca og Banca Popolare de Vicenza sannsynligvis ville gå under. Krisehåndteringsmyndigheten for banker (SRM) konstaterte at det ikke fantes private løsninger. Italienske myndigheter kom i løpet av helgen opp med en løsning som innebærer at solide Intesa Sanpaolo overtar bankene for den symbolske sum av 1 euro. Løsningen innebar også statsstøtte til Intesa Sanpaolo for å unngå forverring av kapitaldekningen ved overtakelsen og garantier for å dekke tap på de to bankenes misligholdte lån. Bankinnskudd og prioriterte obligasjonseiere holdes skadesløse, mens eierne (4 mrd. euro) og ikke-prioriterte obligasjonseiere (1,2 mrd. euro) taper alt. Kommisjonen ga klarsignal til operasjonen søndag 24. juni. Dermed fortsatte bankvirksomheten i Veneto-regionen som vanlig mandag morgen, dog med nye eiere. Krisehåndteringen foregikk i tråd med italiensk insolvensregelverk – og ikke iht. EUs krisehåndteringsdirektiv (BRRD).

Eurogruppen fikk en orientering fra SSM, SRM, Kommisjonen og Italias finansminister om krisehåndteringen av de to italienske bankene.

Enkelte finansministre kritiserte at offentlige midler ble brukt i kriseløsningen mens prioriterte kreditorer slapp å ta tap. Tysklands finansminister Schäuble trakk også frem det uheldige ved at den senere tids håndtering av krisebanker har synliggjort store forskjeller mellom nasjonal insolvenslovgivning og EUs regler. Dette må endres. Andre pekte på det positive ved at man nå søker å håndtere banker i krise slik at euroområdetets banksektor styrkes. Samtidig ble det understreket at forhold knyttet til fortiden gjør at håndteringen av enkeltsaker kan bli kompleks og utfordrende. Hver sak er forskjellig og må vurderes individuelt.

Det ble konstatert at EU-institusjonenes beslutninger i saken ble tatt iht. EUs regelverk og at samarbeidet hadde fungert bra. Formann Dijsselbloem pekte samtidig på at det er lærdom å hente for fremtidig krisehåndtering, herunder behovet for å sikre konsistens. Viktige oppfølgingspunkter er å 1) harmonisere nasjonale insolvensrammeverk, 2) etablere solide buffere med kapital og andre instrumenter i den enkelte bank som kan dekke tap ved en krise (MREL/TLAC), 3) etablere et klart kreditorhierarki ved krisehåndtering, 4) beskytte vanlige innskyttere og 5) ha transparens og kvalitet i vurderingene av aktiva slik at også investorer fra andre land kan delta i private kriseløsninger.

Det pågår arbeid på flere av de nevnte områdene, som utgjør viktige elementer i ferdigstillelsen av bankunionen (tiltak for å redusere og dele risiko i euroområdet banksektor).

Dijsselbloem konkluderte med at Eurogruppen vil komme tilbake til problemstillingene når institusjonene har gjort en nærmere vurdering (post mortem) av de ulike krisehåndteringssakene som har vært til behandling. Han viste også til at Kommisjonen vil evaluere BRRD i 2018.

Postprogramgjennomgang av Irland

EU-institusjonene gjennomførte i midten av mai den syvende post-programgjennomgangen av irsk økonomi siden det økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i desember 2013. Formålet med denne typen gjennomganger er å vurdere om det er risiko for at vedkommende land ikke vil kunne tilbakebetale lån mottatt under programmet.

Post-programgjennomgangen konstaterer at den økonomiske utviklingen og sysselsettingsveksten de siste årene har vært meget sterk. Utsiktene fremover er også positive, men det er knyttet betydelig usikkerhet til konsekvensene av brexit. Landet er også utsatt for internasjonal skatte- og handelspolitisk risiko. Som følge av den sterke økonomiske veksten er også budsjettunderskuddet og den offentlige gjelden kraftig redusert til tross for avtakende konsolidering i 2016. EU-institusjonene trekker frem at fortsatt finanspolitisk disiplin er nødvendig for ytterligere å redusere offentlige finansers sårbarhet overfor økonomiske sjokk. Den sterke veksten har også bidratt til å styrke finanssektoren, og kredittveksten er på vei opp. Selv om omfanget av misligholdte lån er bygget ned, er dette fortsatt så stort at det bidrar til å dempe utlånsveksten. Rapporten anbefaler at den kraftige veksten i boligprisene følges nøye. Myndighetene anbefales å legge til rette for at tilbudet av boliger skal tilsvare etterspørselen.

Eurogruppen gratulerte Irland med den sterke utviklingen og konkluderte med at det ifølge institusjonene var liten risiko for at landet ikke skal tilbakebetale lånene.

Finanspolitikk i euroområdet

Eurogruppen drøfter finanspolitikken ved jevne mellomrom. Et grunnlag for diskusjonen denne gangen var [Det europeiske finanspolitiske råds¹ rapport](#) av 20. juni om budsjettet for 2018. Rådet vurderer en nøytral finanspolitisk innretning for euroområdet samlet som

---

¹ Det europeiske finanspolitiske rådet, som Kommisjonen oppnevnte i oktober 2016 i tråd med de fem EU-presidentenes rapport fra juni 2015 om et tettere eurosamarbeid, skal gi uavhengige råd om finanspolitikk. Danske Niels Thygesen er formann.

hensiktsmessig. Anbefalingen innebærer en viss innstramming sammenlignet med anslaget i Kommisjonens vårprognose, som viser en finanspolitisk stimulanse svarende til 0,3 pst. av BNP.

Mr Valdis DOMBROVSKIS Vice President of the European Commission and Mr Jeroen DIJSSELBLOEM President of the Eurogroup. Photo: European Council

Det finanspolitiske råd anbefaling om nøytral finanspolitikk i 2018 gis i lys av at den ledige produksjonskapasiteten i euroområdet ventes å være tilnærmet null ved utgangen av neste år. Politikken bør gjennomføres i tråd med Stabilitets- og vekstpaktens regler, men rådet peker samtidig på dilemmaet som følge av at en del land må føre en kontraktiv finanspolitikk til tross for fortsatt ledig produksjonskapasitet. Det finanspolitiske rådet mener videre at konsolidering er særlig påkrevd i land med høy offentlig gjeld. Generelt tas det til orde for nedbygging av gjeld i tiden fremover for å møte de økte utgiftene som følge av eldrebølgen på lengre sikt.

Det finanspolitiske rådet foreslår videre at landene bør vri statsbudsjettets utgiftsside mot økte investeringer, som har måttet bære det meste av konsolideringsbyrden etter finanskrisen.

Eurogruppen fikk en orientering av Thygesen om Det finanspolitiske rådets anbefalinger. Kommissær Moscovici informerte om at også Kommisjonen ville tilrå tilnærmet nøytral finanspolitikk for euroområdet samlet i 2018. Han trakk særlig frem at siden enkelte land fortsatt må stramme inn for å oppfylle kravene i Stabilitets- og vekstpakten, må land som oppfyller det mellomlangsigte budsjettmålet om nær balanse, utnytte det finanspolitiske handlingsrommet til å bidra til økt etterspørsel, særlig investeringer. Det siste gjelder i første rekke Tyskland og Nederland.

I diskusjonen ble det lagt vekt på at etter 16 kvartaler med sammenhengende vekst er produksjonsgapet i ferd med å lukkes for euroområdet samlet. For enkelte land er det allerede lukket. Det ble videre konstatert at risikoen for deflasjon er i ferd med å forsvinne samtidig som det ennå ikke er tegn på overoppheting i medlemslandene.

Dijsselbloem konstaterte at Eurogruppen var enig om en tilnærmet nøytral finanspolitikk for euroområdet og at medlemslandene ville ta hensyn til dette i arbeidet med budsjettplanene

for 2018, som må sendes Kommisjonen innen 15. oktober. Det var også enighet om å vri budsjettets utgiftsside mot mer vekstfremmende tiltak. Eurogruppen vil drøfte budsjettplanene i desember på grunnlag av Kommisjonens vurderinger.

Refleksjonsnotatet om et tettere eurosamarbeid

Refleksjonsnotatet presenterer mulige initiativer for å skape et tettere eurosamarbeid. Formålet er å gi økt velferd til alle og samtidig øke euroområdet og medlemslandenes motstandskraft mot økonomiske sjokk. Forslagene tar utgangspunkt i rapporten om samme emne fra EUs fem presidenter (for Kommisjonen, Det europeiske råd, Eurogruppen, Den europeiske sentralbanken og Europaparlamentet) i juni 2015. Tiltakene skal gjennomføres gradvis. Målsettingen er å ferdigstille ØMU-arkitekturen med en makroøkonomisk stabiliseringsfunksjon og et eget eurofinans-departement innen 2025. I Kommisjonens modell vil Eurogruppen være beslutningstakeren, mens finansdepartementet vil forberede beslutningene og gjennomføre dem.

Nærmere omtale av refleksjonsnotatet er gitt i [Økonominytt nr. 6 - juni 2017](#).

Eurogruppen hadde en første generell drøfting av temaet med vekt på reell konvergens mellom medlemslandene. Viktige elementer er det pågående arbeidet med å ferdigstille bankunionen, kapitalmarkedsunionen og det indre markedet. Videre ble betydningen av å gi incentiver for medlemslandene til å gjennomføre strukturreformer understreket. Dette kan skje i form av rådgivning, investeringsinstrumenter, bruk av EU-budsjettet, bruk av benchmarking mv. Ministrene hadde også en innledende diskusjon om etablering av en makroøkonomisk stabiliseringsfunksjon som støtpute mot økonomiske sjokk i enkeltland og euroområdet som helhet.

Kommisjonens refleksjonsnotat vil bli nærmere drøftet under det uformelle ECOFIN-møtet i Tallin medio september.

Den nye franske regjeringens økonomiske politikk

Frankrikes nye finansminister, Bruno Le Maire, orienterte om regjeringens økonomiske politikk. Regjeringen har vedtatt å respektere EUs budsjettregelverk. Dette innebærer at budsjettunderskuddet må under 3 pst. av BNP i år og årene deretter. Den franske riksrevisjonen har anslått at underskuddet vil overstige dette nivået i år og neste år ved uendret politikk. Regjeringen planlegger å få ned underskuddet i år ved utgiftskutt. I tillegg er skatteletter og store infrastrukturetsatsinger skjøvet ut i tid.

Kommisjonen og ECOFIN vil vurdere utviklingen basert på den franske regjeringens budsjettplaner for 2018, som må sendes Kommisjonen innen 15. oktober.

Hellas – en oppdatering

For første gang på ett år var ikke det greske økonomiske tilpasningsprogrammet på dagsorden. Under pressekonferansen etter Eurogruppens møte opplyste administrerende direktør Regling i euroområdet krisefinansieringsmekanisme (ESM) at Hellas samme dag ville få overført 7,7 milliarder euro. Dette kunne skje etter at guvernørrådet i ESM (finansministrene) hadde gitt klarsignal under en telefonkonferanse fredagen før, basert på godkjenning i samtlige euroland.

Klaus REGLING, President ESM. Photo: European Union

Kommisjonen anbefalte 12. juli å oppheve *underskuddprosedyren* mot Hellas. Dette skjedde etter at statsregnskapet i 2016 viste et overskudd på 0,7 pst. av BNP og at budsjettbalansen fremover ventes å holde seg godt under terskelverdien på 3 pst. av BNP. Dette følger av enigheten mellom EU-institusjonene/IMF og greske myndigheter i Eurogruppens møte 15. juni i år om at Hellas skal ha et rentekorrigert budsjettoverskudd på 3,5 pst. av BNP i fem år fra 2018 og deretter oppfylle Stabilitets- og vekstpakten frem til 2060.

Etter dette er bare Frankrike, Spania og Storbritannia underlagt underskuddprosedyren.

IMFs styre vedtok 21. juli i prinsippet (Approval in Principle) en 1,6 milliarder euros programavtale (precautionary Stand-By Arrangement) med Hellas for 12-14 måneder. Prinsipptilslutningen innebærer deltakelse i Hellas-programmet, men utbetalinger av lån vil kun finne sted dersom Hellas faktisk gjennomfører avtalte tiltak og eurolandene gir troverdige løfter om tilstrekkelig gjeldslette. Deltakelse forutsetter også en vridning av budsjettet mot mer vekstvennlig og sosialt inkluderende politikk på lang sikt. IMF vil gjennomføre en analyse (på egne forutsetninger) av den greske gjeldens bærekraft før eventuell finansiell deltakelse er aktuell. Dette vil trolig skje høsten 2018.

For første gang på nær tre år *utstedte* den greske stat i slutten av juli nye *obligasjoner*. Det ble solgt femårige statsobligasjoner for 3 milliarder euro til en rente på 4,625 pst. En tilsvarende mengde femårige obligasjoner høsten 2014 fikk en rente på 4,9. Statsminister Tsipras og finansminister Tsakalotos uttrykte stor tilfredshet med operasjonen. Tsipras mente at auksjonen var et vesentlig steg i retning av å ferdigstille det økonomiske tilpasnings-programmet i august 2018. Planen er å foreta nye utstedelser av obligasjoner frem til dette tidspunkt.

ECOFIN 11. juli

ECOFIN behandlet Estlands formannskapsprogram, opplysningsplikt om skatterådgivning, misligholdte banklån, kapitalmarkedsunionen og landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken.

Pressemeldinger og konklusjoner fra møtet ligger [her](#).

Estlands formannskapsprogram på ECOFINs fagområder

Det estiske formannskapet presenterte [ECOFIN-programmet](#) for andre halvår 2017.

Hovedprioriteringene er 1) fortsatt arbeid med bankunionen og kapitalmarkedsunionen, 2) skatt, 3) forhandle EU-budsjettet for 2018 og garantifondet for Juncker-kommisjonens investeringsplan (EFSI) med Europaparlamentet, 4) innlede det europeiske semesteret for 2018 og 5) følge opp Kommisjonens hvitbok og refleksjonsnotater om EUs fremtid.

Økonomisk politikk

- Neste års europeiske semester ventes som vanlig å starte opp i november i år med rapportene om den årlige vekstundersøkelsen for 2018, utkast til anbefalinger om den økonomiske politikken for euroområdet samlet og varslingsrapporten om makro-økonomiske ubalanser. Prosessen går videre gjennom hele første halvår 2018 med drøftinger i ECOFIN og andre rådsformasjoner, samt under flere EU-toppmøter.
- ECOFIN vurderer løpende om land etterlever Stabilitets- og vekstpakten. ECOFIN vil vurdere om Romania innen 15. oktober har gjennomført konkrete tiltak for å snu den negative budsjettutviklingen. Dersom Eurogruppens gjennomgang i desember av eurolandenes budsjettplaner for 2018 munner ut i behov for formelle vedtak, vil disse bli fattet i ECOFIN.
- ECOFIN vil drøfte styrking av ØMU (Den økonomiske og monetære unionen) med utgangspunkt i Kommisjonens refleksjonsnotat av 31. mai.
- Det estiske formannskapet tar sikte på å komme til enighet med Europaparlamentet om en utvidelse av Juncker-kommisjonens investeringsplan til totalt 500 milliarder euro i perioden 2015-20. Arbeidet med å fjerne investeringshindre vil også fortsette.
- Det estiske formannskapet sikter mot å komme til enighet med Europaparlamentet om en økning i Den europeiske investeringsbankens eksterne lånemandat (resilience initiative).
- ECOFIN vil i løpet av andre halvår i år drøfte medlemslandenes gjennomføring av Finanspaktens krav om at strukturell budsjettbalanse skal lovfestes nasjonalt.

Finansmarked

- Det estiske formannskapet vil fortsette arbeidet med å ferdigstille bankunionen. Dette omfatter Kommisjonens forslag om gradvis innføring av en felles innskuddsgarantiordning (EDIS) og etablering av et offentlig sikkerhetsnett (backstop) fra senest 2024 for det felles krisehåndteringsfondet i bankunionen. Arbeidet vil foregå med utgangspunkt i ECOFINs veikart fra juni 2016 om risikoreduksjon og –deling. Forhandlingene om EDIS vil starte når det har vært tilstrekkelig fremdrift i arbeidet med å redusere risikoen i finanssektoren, jf. neste kulepunkt.
- Kommisjonens forslag av 23. november 2016 om tiltak for å redusere risikoen i banksektoren omfatter endringer i regelverkene om krisehåndtering (krisehåndteringsdirektivet – BRRD og forordningen om den felles krisehåndteringsmyndigheten – SRMR)

samt kapitaldeknings-regelverkene (kapitaldekningsdirektivet – CRD IV og kapitaldekningsforordningen – CRR). Rådets posisjon til forhandlingene med Europaparlamentet om kreditor-hierarkiet i krisehåndtering av banker (BRRD) og innfasingen av regnskaps-standarder IFRS9/utfasing av unntaket for store eksponeringer for visse typer statsgjeld (CRR) ble fastlagt under det maltesiske formannskapet. Estland er rede til å forhandle om disse sakene så snart Parlamentet har fastlagt sin posisjon. Estland vil arbeidere videre med å etablere Rådets posisjon om de øvrige delene av «bankpakken». Dette arbeidet vil ta lengre tid.

- Arbeidet med å etablere en kapitalmarkedsunion innen utgangen av 2019 vil bli gitt høy prioritet, herunder oppfølgingen av Kommisjonens forslag i midtveisgjennomgangen, som ble presentert i meddelelse 8. juni.
- Forhandlingene mellom Rådet og Europaparlamentet om en revisjon av hvitvaskingsdirektivet ventes ferdigstilt under estisk formannskap.
- Det estiske formannskapet vil arbeide videre med sikte på å etablere en forhandlingsposisjon om Kommisjonens forordningsforslag fra november 2016 om krisehåndtering for sentrale motparter (CCPs).
- Det estiske formannskapet ventes å arbeide med et forslag av 3. mai i år om å gjøre EMIR-regelverket (OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre) mer effektivt og proporsjonalt, særlig mht. rapportering av handler.
- Estland ventes også å arbeide med Kommisjonens forslag av 13. juni i år om å styrke tilsynet med tredjelands sentrale motparter ved clearing av derivater. Forslaget må ses i lys av brexit og at London i dag er sentrum for clearing av euro-denominerte derivater.
- Kommisjonen fremmet 29. juni i år et forslag om et felles-europeisk pensjonsprodukt for å øke grensekryssende plasseringer av enkle pensjonsprodukter.
- Det estiske formannskapet ventes å innlede arbeidet i Rådet med å finne en felles posisjon om et ventet forslag fra Kommisjonen om revisjon av mandatene til de europeiske tilsynene.

I tillegg er det estiske formannskapet rede til å starte arbeid med evt. nye finansmarkedsforslag fra Kommisjonen og starte forhandlinger med Europaparlamentet dersom sistnevnte klarer å etablere en forhandlingsposisjon om utkastet til forordning om store bankers tåleevne (Banking Structural Reform). Forhandlingene om Basel IV i Baselkomiteen og evt. oppfølging fra Kommisjonen vil også bli fulgt opp.

Skatt:

- Estland legger vekt på at skattesystemet må holde tritt med den digitale økonomien og vil særlig prioritere det pågående arbeidet med merverdiavgiftsdirektivet. Dette omfatter diskusjoner om handlingsplanen for EUs endelige merverdiavgiftssystem, men også forslaget fra desember 2016, som skal forenkle merverdiavgiftsbehandlingen ved elektronisk handel over landegrensene.
- Estland tar sikte på å fullføre forslaget om lav merverdiavgiftssats på elektroniske publikasjoner og forslaget om midlertidig omvendt avgiftsplikt i merverdiavgiften. Som ledd i politisk hestehandel ble de to i utgangspunktet separate sakene, stoppet i ECOFIN-møtet i juni.
- Høsten 2017 vil Estisk formannskap intensivere diskusjonene om EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner (svartelisten). I tråd med rådskonklusjoner fra november 2016 legges det opp til at den endelige listen over skattejurisdiksjoner skal foreligge innen utgangen av 2017.

- Arbeidet med et felles (konsolidert) grunnlag i selskapsskatten (CC(C)TB) er ikke nevnt i det estiske formannskapsprogrammet. I sin presentasjon for ECOFIN sa imidlertid Tõniste at estisk formannskap vil få bruk for sine evner til å balansere i den videre diskusjonen av forslaget utover høsten 2017.
- I sin formannskapsperiode vil Estland også starte det tekniske arbeidet med opplysningsplikt for skatterådgivere (DAC 6, se omtale av forslaget nedenfor).

Toomas TÕNISTE, Minister for Finance of Estonia and ECOFIN president. Photo: European Union

EUs budsjett:

- Det estiske formannskapet vil bidra til enighet om en avtale om EUs budsjett for 2018. Kommisjonen la fram sitt budsjettforslag 30. mai og Rådets posisjon ble vedtatt 12. juli. 2018-budsjettet vil bli forhandlet mellom Europaparlamentet og Rådet under estisk formannskap med sikte på enighet medio november.
- Estland vil starte innledende forhandlinger med Europaparlamentet om reform av finansforordningen for EUs budsjett basert på Kommisjonens forslag fra høsten 2016. Finansforordningen gir retningslinjer for gjennomføringen av budsjettet. Hensikten med reformen er å forenkle budsjettprosessen og dermed øke budsjettets fleksibilitet og tilpasningsevne.
- Under det uformelle ECOFIN-møtet i Tallinn i september vil formannskapet starte diskusjonen om fremtidig finansiering av EU. Utgangspunktet for diskusjonene er bl.a. refleksjonsnotatet om temaet (28. juni 2017) og Monti-utvalgets rapport (januar 2017).
- Revisjonsretten vil i desember legge frem rapporten om Kommisjonens gjennomføring av 2016-budsjettet.

Ved presentasjonen av programmet uttrykte ECOFIN-formann Tõniste at Europas mangfold er en skatt og EUs verdi ligger i å respektere hverandres forskjeller. Han la til at EUs utfordringer og Estlands særegenheter setter sitt preg på de fire overordnede

prioriteringene fra estisk formannskap: a) en åpen og innovativ europeisk økonomi, b) et trygt og sikkert Europa, c) et digitalt Europa med fri bevegelse av data og d) et inkluderende og bærekraftig Europa. Töniste gikk deretter over til å presentere hovedpunktene i ECOFIN-programmet.

Visepresident Dombrovskis ga Kommissjonens støtte til det estiske formannskapsprogrammet og oppfordret til full implementering av alle ECOFIN-prioriteringene. Dombrovskis viste også til at Kommissjonens refleksjonsnotat om økonomisk og monetær union inneholder Kommissjonens forslag til konkrete tiltak på kort og mellomlang sikt. Han pekte på at EUs finansministre har mange viktige spørsmål å reflektere over, blant annet finansmarkedsunion, økonomisk og fiskal union og EUs flerårige budsjetttrammer (MFF).

Kommissjonen tar sikte på å legge fram forslag til neste MFF-periode i midten av 2018, dvs. når fremtidig finansiering av EU er diskutert, sa Dombrovskis.

Opplysningsplikt om skatterådgivning (DAC 6)

I ECOFIN-møtet presenterte Kommissær Moscovici Kommissjonens [forslag til et rådsdirektiv](#) om opplysningsplikt og informasjonsutveksling om skatterådgivning, som ble lagt fram 21. juni 2017. Forslaget skal gi mer åpenhet om skatteplanleggingsstrategier som tilbys og markedsføres av ulike former for rådgivere. Forslaget innebærer at skatterådgivere skal rapportere hvilke konkrete skatteplanleggingsstrategier de tilbyr sine kunder. De innrapporterte opplysningene skal utveksles automatisk med samtlige av EUs medlemsland.

Reglene foreslås innarbeidet som en endring i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (2011/16/EU). Forslaget er nærmere omtalt i [Økonominytt nr. 7/2017](#).

Moscovici forklarte at hensikten med forslaget er å gi medlemsstatenes skattemyndigheter mer innsyn i hvilke skatteplanleggingsstrategier som benyttes. Bedre overvåkningsmuligheter vil sette skattemyndighetene i stand til å oppdage og etterforske potensielt ulovlig tilpasninger. På linje med annen informasjon som rapporteres etter direktivet om administrativt samarbeid, skal opplysningene automatisk utveksles mellom medlemslandene. Et avskrekkende overvåkningssystem for skatteplanleggingsstrategier kan gjøre skatterådgiverne mindre kreative enn de er i dag.

Moscovici viste også til sammenhengen til det pågående arbeidet med EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner (svarteliste over skatteparadiser). I [listen over kriterier](#) som utløser rapporteringsplikt foreslår Kommissjonen bl.a. at rapporteringsplikt utløses dersom en av partene i en transaksjon er skattemessig bosatt i et land som er ført på listen over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner. For å gjøre den foreslåtte rapporteringsplikten mest mulig effektiv, er det derfor viktig at EU er ambisiøse når svartelisten utformes, sa Moscovici.

ECOFIN tok presentasjonen til etterretning. Møteleder Töniste konkluderte med at det tekniske arbeidet med forslaget vil starte allerede om et par dager.

Kommentar

Det estiske formannskapets arbeidsprogram er i stor grad fokusert på merverdiavgift og da særlig knyttet til elektronisk handel. Flere medlemsland har imidlertid lagt press på formannskapet for at DAC 6 skal prioriteres høsten 2017. I utgangspunktet er det bred enighet blant medlemslandene om forslaget, men det ventes likevel diskusjoner om kjennetegnene («hallmarks») ved skatteplanleggingsstrategiene som utløser rapporteringsplikt. Det er viktig

å utforme disse kjennetegnene så presist som mulig. Forslaget innebærer dessuten at Kommisjonen får delegert myndighet til å vedta kjennetegnene og til å endre dem ved behov. Det er lite trolig at medlemsstatene vil gi Kommisjonen slik myndighet.

Misligholdte banklån

Finanskrisen og den påfølgende svake økonomiske veksten har ført til et betydelig omfang av misligholdte banklån (NPL) i mange EU-land. I ti land utgjør disse mer enn 10 pst. av samlede bankutlån. Samtidig står ti land (herav ni euroland) for over 90 pst. av EUs samlede NPL. Hellas og Kypros ligger høyest med om lag 45 pst., mens nivået i en del land kun er 1-2 pst. Gjennomsnittet i EU var 5,1 pst. av samlede bankutlån i desember 2016 (ned fra 6,7 pst. i september 2014), tilsvarende 6,7 pst. av samlet BNP eller om lag 1000 milliarder euro. I samme periode har misligholdte banklån i euroområdet falt fra 8,2 til 6,4 pst. av samlede utlån. Med dagens takt vil det ta mange år før man er tilbake på NPL-nivået før finanskrisen. I USA og Japan utgjorde NPL hhv. 1,6 og 1,7 pst. av totale utlån ved utgangen av 2015.

Pier Carlo PADOAN Italian Minister of Finance. Photo: European Union

Høy andel misligholdte lån fører blant annet til lavere lønnsomhet i vedkommende lands banksektor og svekket evne til å finansiere økonomisk vekst. Smittevirkninger vil føre til høyere finansieringskostnader for europeiske banker generelt, lavere samlet utlån og lavere økonomisk vekst. Faren for smittevirkninger er særlig stor i euroområdet.

En rådsarbeidsgruppe, som ble etablert i juni 2016 for å vurdere problemstillingene, leverte [rapport](#) i juni i år.

Arbeidsgruppen tilrår en miks av tiltak nasjonalt og EU-nivå. Disse omfatter:

- 1) Styrke tilsynsmyndighetenes verktøykasse, særlig overfor banker med høy andel NPL. Rapporten omfatter blant annet forslag om obligatorisk justering i egenkapitalen for nye NPL – etter mønster fra USA.
- 2) Fremme reformer i insolvensrammeverkene. Rapporten lanserer en rekke forslag for å gjøre insolvensprosedyrene raskere, mer effektive og forutsigbare, herunder å innføre incentiver til å restrukturere gjelden utenfor rettsapparatet.

- 3) Utvikle sekundærmarkeder for misligholdte lån. Dette omfatter å utvikle en modell (blueprint) for kapitalforvaltningsselskaper (offentlig eller private «bad banks» på nasjonalt eller regionalt nivå). I tillegg må informasjon om denne typen lån gjøres mer tilgjengelig for mulige investorer.
- 4) Fremme omstrukturering av banksektoren. Dagens fragmenterte banksektor gjør det vanskelig og kostbart å håndtere NPL, særlig for små banker. Arbeidsgruppen tilrår økt bruk av grensekryssende lån og finansiering i kapitalmarkedet dersom eget lands banksektor er svak.

ECOFIN vedtok [rådskonklusjoner](#) med oppfordring til medlemslandene, Kommisjonen og finanstilsynene om å gjennomføre tiltak innen gitte frister innenfor de fire nevnte områdene for å bygge ned eksisterende og hindre fremtidig oppbygging av nye misligholdte lån.

Blant tiltakene kan nevnes at Kommisjonen – i samråd med relevante institusjoner og med utgangspunkt i beste nasjonale praksis – skal utvikle en modell for kapitalforvaltningsselskaper innen utgangen av 2017. Innen samme tidspunkt skal Kommisjonen offentliggjøre detaljerte resultater av den pågående benchmark-gjennomgangen av EU-landenes insolvensregimer.

Det europeiske banktilsyn (EBA), ECB og Kommisjonen skal innen utgangen av 2017 foreslå initiativer for å standardisere data for NPL og vurdere etableringen av NPL-transaksjonsplattformer for å stimulere utviklingen av annenhåndsmarkeder for misligholdte lån. Videre har Kommisjonen frist til sommeren 2018 med å utvikle slike annenhåndsmarkeder, herunder å fjerne hindre for å overføre denne typen lån til andre institusjoner samtidig som forbrukernes rettigheter ivaretas.

Det europeiske banktilsyn (EBA) oppfordres til å utarbeide veiledninger om NPL og bankers utlånstandarder innen neste sommer. Videre oppfordres Det europeiske råd for systemrisiko (ESRB) til å utvikle tiltak for å forebygge systemisk oppbygging av NPL i EU-landenes bank-systemer innen utgangen av 2018. Innen samme tidspunkt skal EU-landene gjennomføre gjensidige evalueringer (peer pressure) av hverandres insolvensregimer.

Under pressekonferansen etter møtet la ECOFIN-formann Töniste vekt på at ressursene som ligger ubrukte i misligholdte lån, må frigjøres for å gjøre det finansielle systemet mer motstandsdyktig. Samtidig må tiltakene som iverksettes hindre fremvekst av nye slike lån i fremtiden.

Midtveisgjennomgangen av kapitalmarkedsunionen

Europakommisjonen offentliggjorde midtveisgjennomgangen for arbeidet med kapitalmarkedsunionen 8. juni 2017.

Kommisjonen lanserte i september 2015 en handlingsplan for etableringen av et indre marked for kapital. Planen inneholdt en lang rekke tiltak som skal særlig bidra til å gi mindre bedrifter bedre tilgang på finansiering, samtidig som investorer får flere plasseringsmuligheter. Målet er å etablere en kapitalmarkedsunion i EU (og EØS) innen utgangen av 2019.

Kommisjonen peker i midtveisgjennomgangen på at det er gjort betydelige fremskritt i arbeidet med å etablere kapitalmarkedsunionen. Den viser til at Kommisjonen har kvittert ut 20 av de 33 tiltakene som var med i den opprinnelig planen. Etter at det i lang tid hadde vært svak fremdrift i behandlingen i lovgivningsorganene, sa Kommisjonen seg godt fornøyd

med at Rådet og Europaparlamentet hadde kommet til uformell enighet om ny prospektforordning, verdipapirisering samt venturekapital- og sosiale entreprenørskapsfond.

Midtveisgjennomgangen inneholder ni nye prioriterte tiltak. Disse er som følger:

- 1) Styrke (ESMAs (European Securities and Markets Authority) myndighet til å fremme et effektivt og konsekvent tilsyn i og utenfor Europa.
- 2) Foreslå et mer proporsjonalt regelverk for børsnotering av SMB-er.
- 3) Gjennomgå tilsynsbehandlingen (prudential treatment) av investeringsselskaper.
- 4) Vurdere et felles EU-rammeverk for lisens- og passordninger i forbindelse med FinTech-aktiviteter.
- 5) Presentere tiltak for å fremme bankenes kapasitet til å finansiere økonomien ved å støtte sekundærmarkeder for misligholdte lån (NPL) og undersøke lovgivningsinitiativer som kan styrke sekundære kreditorers muligheter til å gjenvinne verdier fra sikrede lån til bedrifter og entreprenører.
- 6) Sørge for oppfølging av anbefalingene fra høynivågruppen som har vurdert bærekraftig finansiering.
- 7) Legge til rette for grensekryssende distribusjon og tilsyn med UCITS og alternative investeringsfond (AIF).
- 8) Gi veiledning om gjeldende EU-regler for behandling av grensekryssende EU-investeringer og utarbeide et hensiktsmessig rammeverk for minnelige løsninger av investeringstvister.
- 9) Foreslå en omfattende EU-strategi for å vurdere tiltak til å støtte lokal og regional kapitalmarkedsutvikling.

Når det gjelder oppfølgingen av handlingsplanen for 2015 vil Kommisjonen prioritere følgende:

- a. Et lovforslag om et paneuropeisk personlig pensjonsprodukt for å hjelpe folk med å finansiere pensjonen.
- b. Et lovforslag om et EU-rammeverk for obligasjoner med fortrinnsrett for å hjelpe bankene med å finansiere sin utlånsvirksomhet.
- c. Et lovforslag på verdipapiriområdet for å øke rettssikkerheten om verdipapirets eierskap i forbindelse med grensekryssende handel.

I tillegg planlegger Kommisjonen i løpet av året å ferdigstille utredninger lansert i den opprinnelige planen (anbefaling om private plasseringer av aksjer og gjeld, meddelelse om hvordan likviditeten i sekundærmarkedet for selskapsobligasjoner kan bedres og etablere en adferdskode for å forenkle prosedyrene i forbindelse med refusjon av kildeavgift).

ECOFIN vedtok [rådskonklusjoner](#) om midtveisgjennomgangen av kapitalmarkedsunionen. Rådet støtter Kommisjonens initiativer og ser frem til å behandle disse når konkrete forslag foreligger. Rådet understreket at kapitalmarkedsunionen er et prosjekt som skal bidra til økonomisk vekst, jobbskaping og fremme investeringer og innovasjon i samtlige medlemsland i tråd med prinsippene om subsidiaritet, proporsjonalitet og bedre lovgivning samtidig som det legges konsistent vekt på finansiell stabilitet og investorbeskyttelse i alle tiltak. Videre understrekes viktigheten av å styrke effektiviteten i europeiske finansmarkeder som helhet. Dette innebærer å finne den rette balansen mellom å harmonisere regler på EU-nivå og ta høyde for behovet for lokale og regionale tilpasninger for å opprettholde velfungerende finansmarkeder.

From left to right: Mr Hans Jörg SCHELLING Austrian Minister of Finance, Mr Luis DE GUINDOS JURADO Spanish Minister of Finance and Mr Johan VAN OVERTVELDT Belgian Minister of Finance. Photo: European Union

Landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken i 2017-18

Som siste del av det europeiske semesteret skal Rådet vedta landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken. Kommisjonens utkast til anbefalinger vurderes av hhv. ECOFIN og EPSCO (Rådet for sysselsetting, sosialpolitikk, helse og forbrukerspørsmål) forut for Det europeiske råds møte i juni og vedtas formelt av ECOFIN etter at toppmøtet har sluttet seg til dem. Samtlige land unntatt programlandet Hellas får slike anbefalinger.

De landspesifikke anbefalingene gis med utgangspunkt i EUs overordnede retningslinjer for den økonomiske politikken (identifisert i den årlige vekstundersøkelsen, fremlagt ved oppstarten av det europeiske semesteret i november 2016) samt landvise utfordringer identifisert i Kommisjonens landrapporter (februar 2017) og hvordan disse følges opp i de nasjonale reformprogrammene og stabilitets- (euro) og konvergensprogrammene (øvrige land). Anbefalingene til det enkelte euroland reflekterer også anbefalingene ECOFIN ga til eurområdet samlet i mars (etter behandling i Det europeiske råd i februar). I tillegg får tolv land anbefalinger om å korrigere ulike former for makroøkonomiske ubalanser, slik de er blitt identifisert i en egen prosedyre. Land med alvorlige ubalanser har gjennomgående fått flere anbefalinger enn øvrige land.

De landspesifikke anbefalingene er nå konsentrert om det enkelte lands mest sentrale politikutfordringer. Antallet anbefalinger er redusert fra totalt 150 for noen år siden til 78 denne gangen, og det er lagt mer vekt på den sosiale dimensjonen enn tidligere. Dialogen med nasjonalforsamlingene og andre relevante parter i medlemslandene har økt med sikte på økt nasjonalt eierskap til anbefalingene. Til tross for dette er gjennomføringen av anbefalingene i det aktuelle året meget svak. (Undersøkelser viser imidlertid at gjennomføringsgraden over tid er klart bedre. Dette reflekterer det faktum at reformarbeid tar tid.)

De aller fleste land har fått anbefalinger om finanspolitikken. I og med at de fleste landene nå er i den forebyggende delen av Stabilitets- og vekstpakten, er anbefalingene rettet mot å sikre strukturell konsolidering mot det mellomlangsigtede målet om nær budsjettbalanse. Tyskland og Nederland, som oppfyller det langsiktige målet, anbefales å understøtte etterspørselen og investeringene via finanspolitikken. Dette reflekterer den generelle anbefalingen til euroområdet om fortsatt konsolidering der det er nødvendig (i de fleste land) og å utnytte det finanspolitiske rommet til investeringer i land med handlingsrom.

En rekke land har fått anbefalinger som sikter mot å fremme produktiviteten, herunder ved reformer i produkt- og tjenestemarkedene. Mange har også fått anbefalinger om ulike tiltak for å øke sysselsettingen, redusere arbeidsledigheten og sosial eksklusjon gjennom mer effektiv arbeidsmarkedspolitikk, bedre utdanningsmuligheter og integrering av utsatte grupper i arbeidsmarkedet mv. De fleste nye medlemslandene etter 2004 har fått anbefalinger om å bedre offentlig administrasjon.

ECOFIN godkjente anbefalingene i juni etter visse justeringer av Kommisjonens utkast. Deretter sluttet Det europeiske råd seg generelt til anbefalingene 22.-23. juni.

ECOFIN 11. juli fattet det formelle vedtaket om de landspesifikke anbefalingene for den økonomiske politikken. Dette markerte avslutningen på årets europeiske semester.

De vedtatte landspesifikke anbefalingene for 2017-18 ligger [her](#).

Økonomi – Statistikk og indikatorer

Den økonomiske utviklingen i EU er nå mer solid enn på lenge. BNP-veksten i euroområdet har tatt seg opp med 0,5 pst. eller mer i tre kvartaler på rad for første gang siden 2007-08, og veksten i sysselsettingen har vært sterkere enn på mange år. Tillitsindikatorer tyder på fortsatt sterk utvikling.

BNP-utviklingen i 2. kvartal 2017

Eurostats første tidligestimat viser at sesongjustert [BNP-vekst i 2. kvartal 2017](#) var 0,6 pst. i både euroområdet og EU samlet. Sveriges kvartalsvekst var på sterke 1,7 pst. Øvrige større land som det foreligger for, er Spania med 0,9 pst., Frankrike med 0,5 pst. og Storbritannia med 0,3 pst.

Samtidig ble veksten i 1. kvartal 2017 nedjustert med 0,1 prosentpoeng til 0,5 pst. for begge aggregater. Dette ble imidlertid oppveid av en tilsvarende økning i 4. kvartal 2016 – til 0,6 pst. i euroområdet og 0,7 pst. i EU28.

Veksten i BNP fra samme kvartal i fjor var 2,1 pst. i euroområdet og 2,2 pst. for EU28.

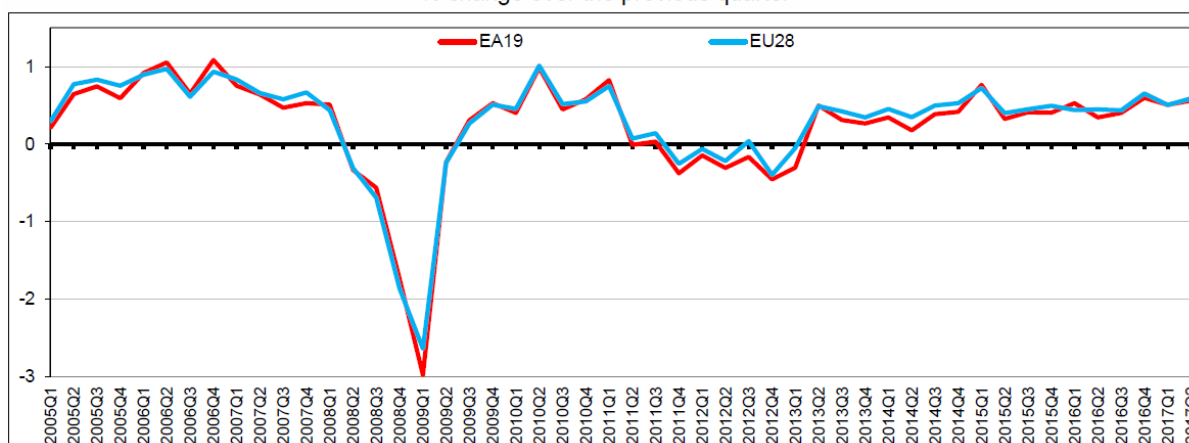
Growth rates of GDP in volume
(based on seasonally adjusted data)

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2016		2017		2016		2017	
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
EA19	0.4	0.6	0.5	0.6	1.7	1.9	1.9	2.1
EU28	0.4	0.7	0.5	0.6	1.8	2.0	2.1	2.2

Kilde: Eurostat

Nedenstående figur sammenligner kvartalsveksten i EU28 og euroområdet siden 2005.

EU28 and euro area GDP growth rates
% change over the previous quarter

Kilde: Eurostat

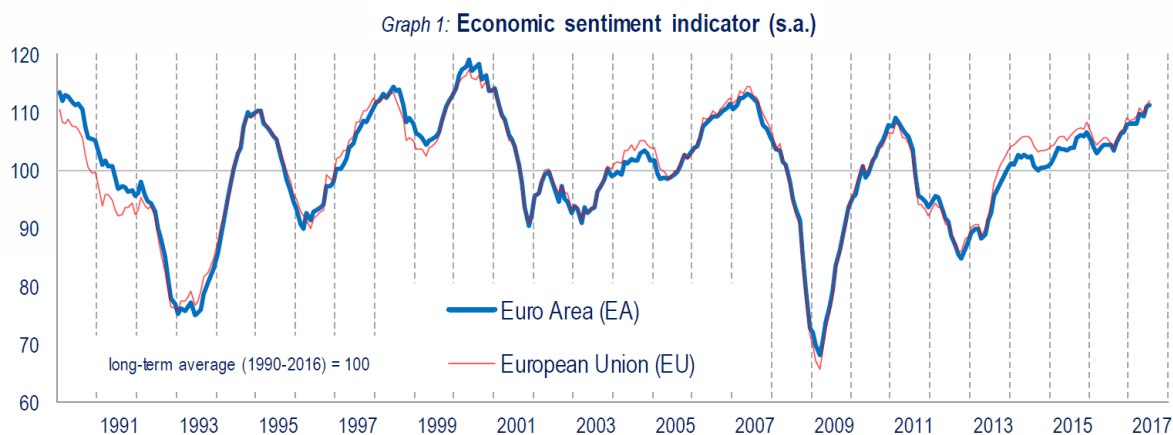
Tillit blant bedrifter og forbrukere

[Komisjonens brede tillitsindikator \(Economic Sentiment Indicator – ESI\)](#) for juli økte med 0,8 poeng i EU samlet og holdt seg omtrent uendret for euroområdet sammenlignet med juni. Etter dette ligger ESI for EU28 og euroområdet hhv. 12 og 11 pst. over gjennomsnittet i perioden 1990-2016. Målingene i juli var de høyeste siden 2007. Blant de større eurolandene

økte tilliten i Tyskland og Nederland, mens Italia, Frankrike og Spania hadde nedgang. EU28 ble dradd opp av en kraftig økning i Storbritannia.

I euroområdet trakk anleggs- og tjenestesektorene opp, mens de øvrige trakk noe ned. I EU28 trakk særlig tjenestesektoren og detaljhandelen opp.

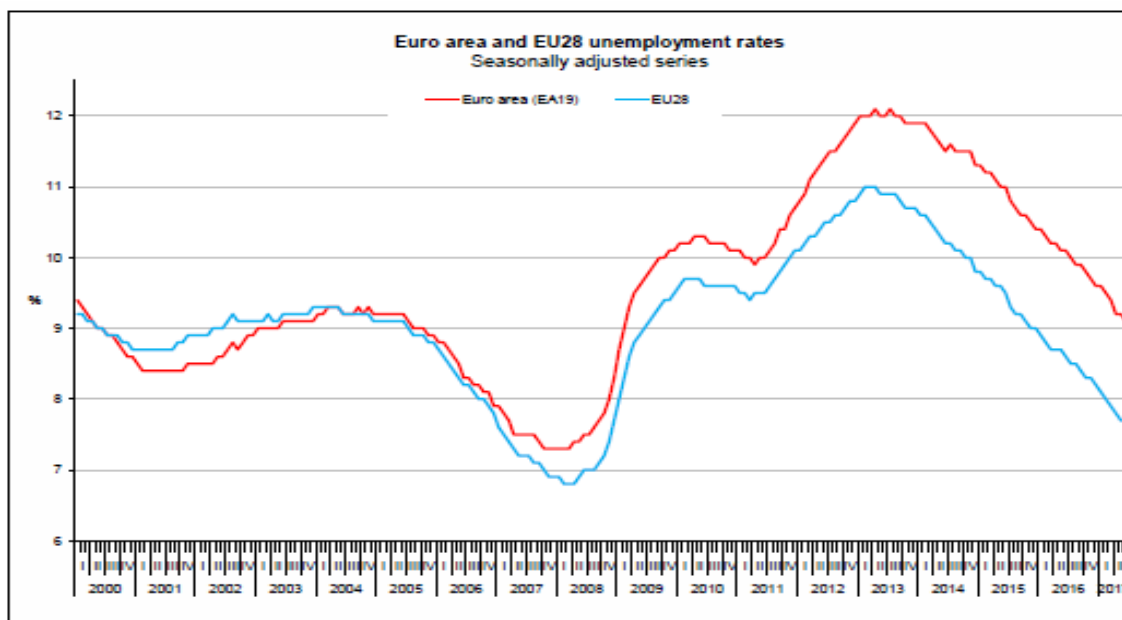
BUSINESS AND CONSUMER SURVEY RESULTS

Kilde: Europakommisjonen

Arbeidsledighet

I juni var den sesongjusterte [arbeidsledigheten](#) i euroområdet 9,1 pst., som er ned fra 9,2 pst. i mai og 10,1 pst. i juni 2016. Dette er det laveste nivået siden februar 2009. For EU samlet holdt ledigheten seg på 7,7 pst., som er den laveste målingen siden desember 2008. Etter årtusenskiftet har arbeidsledigheten i EU28 bare vært lavere i toårsperioden 2007-08.

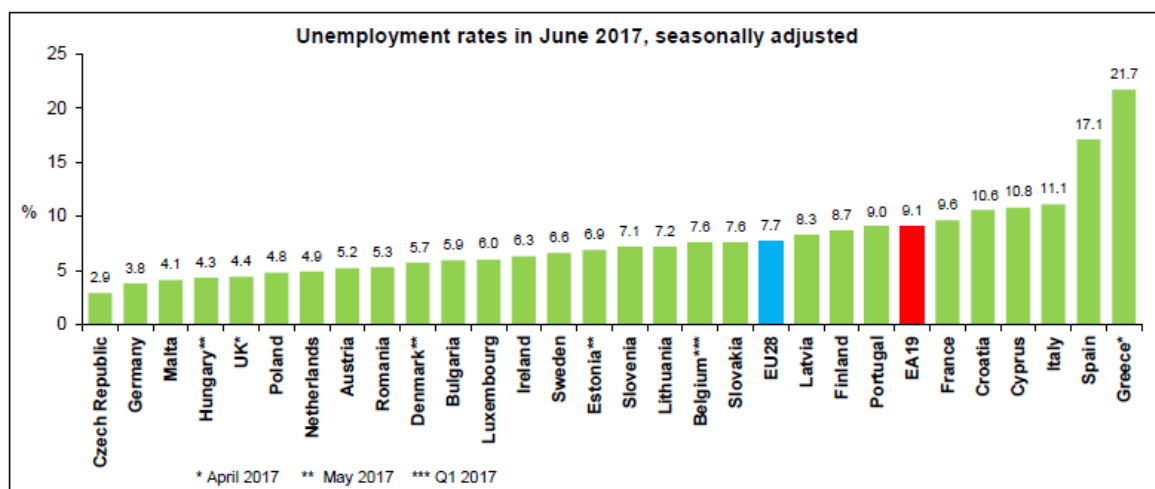
Kilde: Eurostat

I den siste tolv månedersperioden er arbeidsledigheten i EU28 redusert med 2,37 millioner personer, herav vel 1,67 millioner i euroområdet. Antallet ledige i EU har med dette kommet ned i 18,7 millioner.

Arbeidsledigheten er lavest i Tsjekkia med 2,9 pst., fulgt av Tyskland med 3,8 pst. og Malta med 4,1 pst. Også i Storbritannia og Ungarn var ledigheten under 4½ pst. Hellas og Spania

ligger fortsatt klart høyest med henholdsvis 21,7 (april) og 17,1 pst. Sammenlignet med situasjonen for ett år siden har arbeidsledigheten falt i 27 land og økt i Estland. Den største reduksjonen det siste året er registrert i Spania (fra 19,9 til 17,1 pst.) og Kroatia (fra 13,3 til 10,6 pst.).

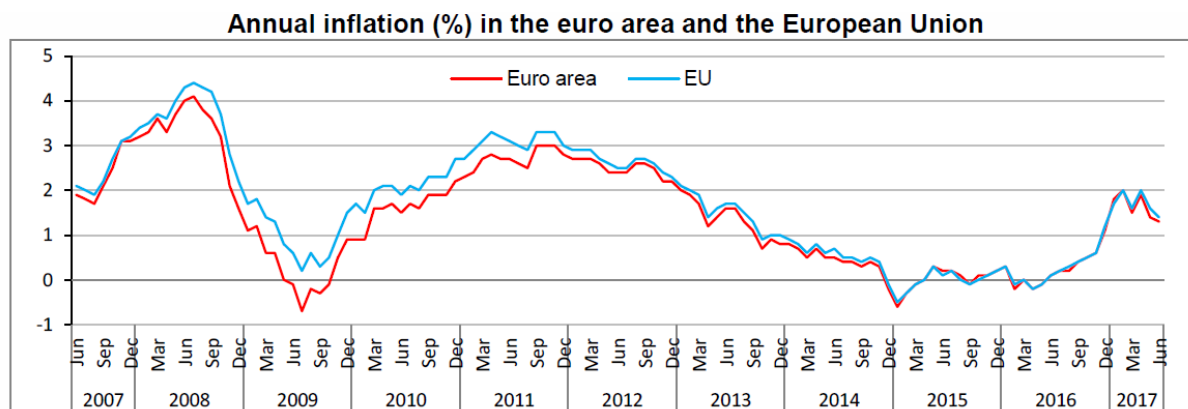

Kilde: Eurostat

Ungdomsledigheten er redusert med over 2 prosentpoeng det siste året, men var i juni fortsatt høye 16,7 pst. i EU samlet og 18,7 pst. i euroområdet. Tyskland ligger klart lavest med 6,7 pst., fulgt av Østerrike, Tsjekia og Nederland mellom 8½ og 9 pst. I motsatt ende ligger Hellas med 45,5 pst., Spania med 39,2 pst. og Italia med 35,4 pst.

Prisstigning

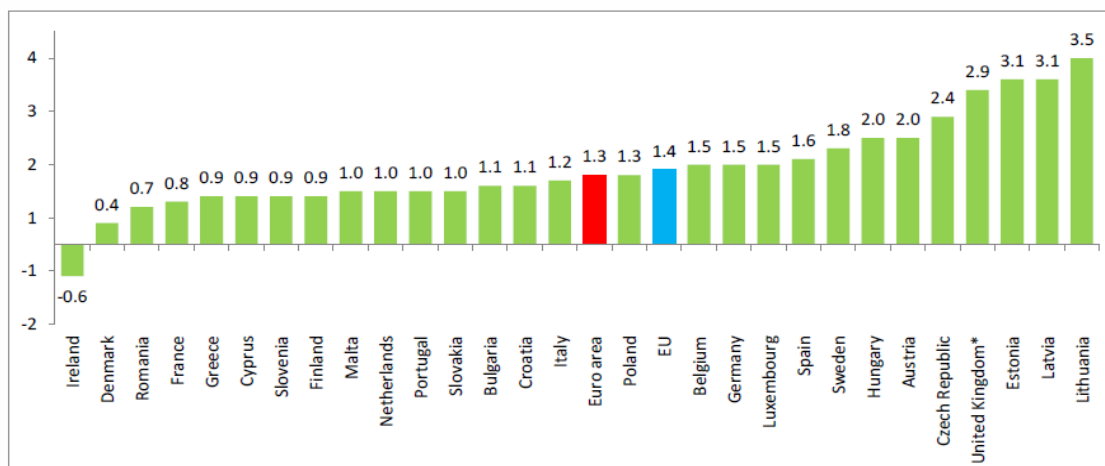
[Den årlige prisstigningen](#) (KPI – konsumprisindeksen) avtok i juni 2017 til 1,3 pst i euroområdet og 1,4 pst. i EU28. Uten energi steg KPI i euroområdet med 1,2 pst.

Kilde: Eurostat

Prisstigningen varierer betydelig mellom land. Irland er det eneste landet som nå har negativ prisstigning. Høyest prisstigning hadde Litauen med 3,5 pst., fulgt av Estland og Latvia med 3,1. Til sammen fire euroland overskred ECBs inflasjonsmål om nær, men under 2 pst. Prisstigningen i Storbritannia var 2,9 pst.

Annual inflation rates (%) in June 2017, in ascending order

* Data for the United Kingdom are for May 2017.

Kilde: Eurostat

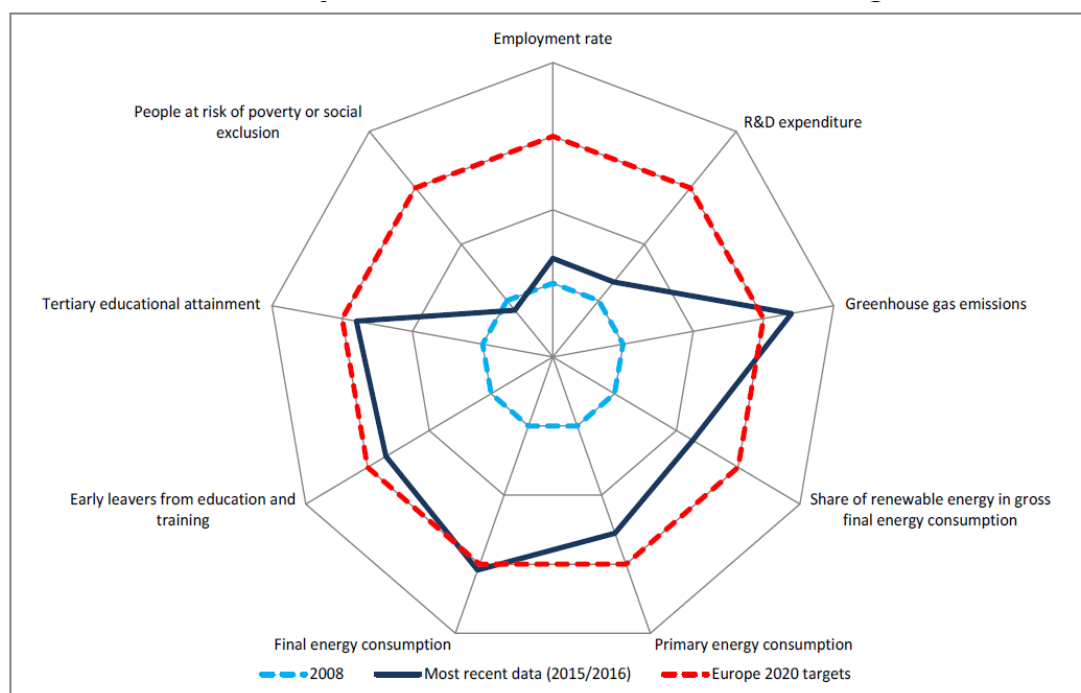
Et tidligestimat for euroområdet i juli viste uendret prisstigning på 1,3 pst.

Europa 2020-strategien – måloppfyllelse

Hovedmålene for EUs 2020-strategi, som ble etablert i 2010, er å få flere i jobb, øke innsatsen innen forskning og innovasjon, redusere klimautslipp, heve utdanningsnivået og styrke sosial inkludering. Innenfor disse områdene ble det satt konkrete mål med utgangspunkt i situasjonen i 2008. Målene skal nås ved smart, bærekraftig og inkluderende vekst.

Eurostat har nå [oppdatert status per 2016 for utviklingen i hovedmålene](#).

Som det fremgår av tabellen under, er 2020-målene mer eller mindre nådd for reduksjonen i klimautslipp og energiforbruk, samt for utdanning. Målene om sysselsettingsrate, folk i fare for fattigdom og sosial eksklusjon (faktisk dårligere enn i basisåret 2008), samt FoU-utgifter som andel (3 pst.) av BNP er meget langt fra målet for 2020.

Kilde: Europakommisjonen

Kommisjonens refleksjonsnotat om EUs fremtidige finanser

Refleksjonsnotatet om EU-budsjettet, som ble lagt frem 28. juni 2017, var det siste av fem notater som ble annonsert i Kommisjonens hvitbok om EUs fremtid. Drøftingen er basert på fem til dels meget ulike alternative utviklingsforløp for fellesskapspolitikken og dermed EU-budsjettet. Også i dette notatet skisseres en rekke problemstillinger uten at det gis konkrete svar.

Notatet drøfter prioriteringer på utgiftssiden og ulike finansieringsmetoder. Storbritannias uttrede av EU i 2019 innebærer særlige utfordringer ved at 9-12 milliarder euro forsvinner fra et årlig budsjett på om lag 150 milliarder euro. Kommisjonen ser også brexit som en anledning til å få en overordnet diskusjon om modernisering av EU-budsjettet.

Landbrukspolitikken og regionalpolitikken (samhørighet) legger til sammen beslag på over 70 pst. av EU-budsjettet. I de siste årene har EU fått betydelige nye utfordringer, som migrasjonskrise, terrorisme, cyber-angrep mv., som krever løsninger på fellesskapsnivå.

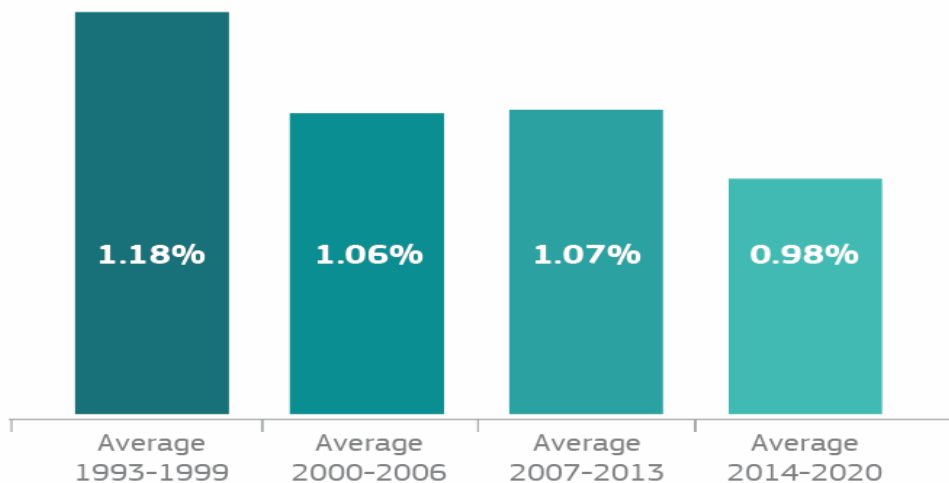
I innledningen i refleksjonsnotatet fremheves at økonomisk styrke, bærekraft, solidaritet og sikkerhet må bli hovedpunktene for EU-politikk i fremtiden. Et godt utformet budsjett med sikte på å støtte disse prioriteringene kan utgjøre en reell forskjell for folks liv og bidra til å gjenvinne tilliten til merverdien av EU.

Med utgangspunkt i disse betraktningene stiller Kommisjonen spørsmålet om hva slags budsjett trenger EU i fremtiden for å nå de politiske målene man setter seg. Interessenter oppfordres til å komme med innspill.

Refleksjonsnotatet ligger [her](#).

Bakgrunn

EUs budsjett utgjør 0,98 pst. av medlemslandenes samlede brutto nasjonalinntekt (BNI) i inneværende langtidsbudsjettperiode (MFF 2014-20). Som det fremgår av figuren nedenfor, er dette lavere enn i de foregående MFF-ene.

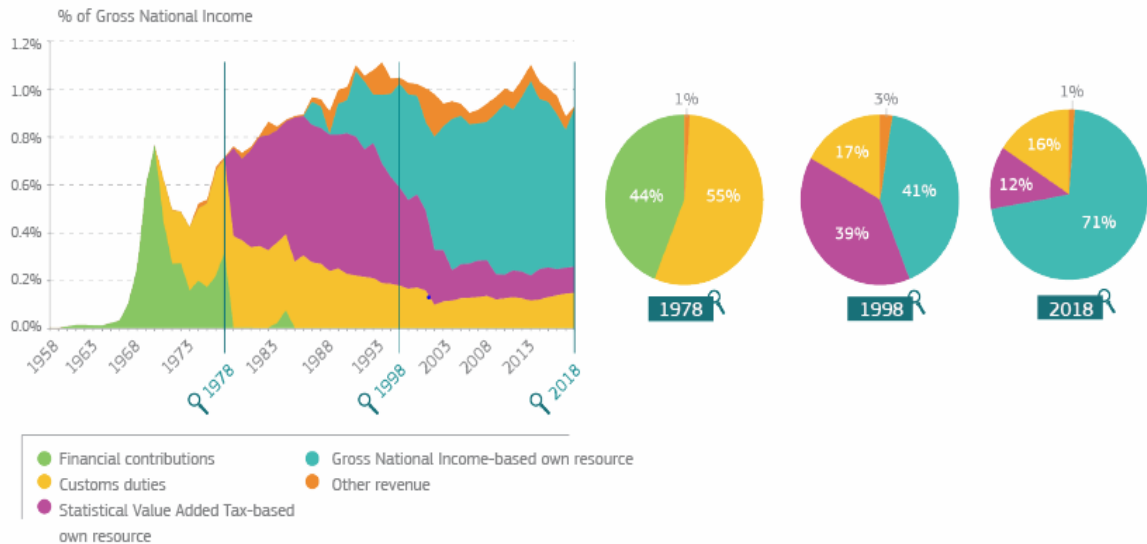
Data: EU budget payment ceiling expressed as a percentage of EU GNI

Kilde: Europakommisjonen

Inntektene til EUs budsjett har variert over tid. Mens tollinntektene og finansielle bidrag fra medlemslandene utgjorde 99 pst. av inntektene i 1978, utgjorde momsbidraget (basert på

harmonisert momsgrunnlag) og bidrag basert på BNI hver seg 40 pst. i 1998, mens tollinntektene hadde falt til 17 pst. I inneværende langtidsbudsjettperiode (2014-20) utgjør BNI-bidraget 71 pst., mens tollinntektene utgjør 16 pst. og moms-bidraget 12 pst.

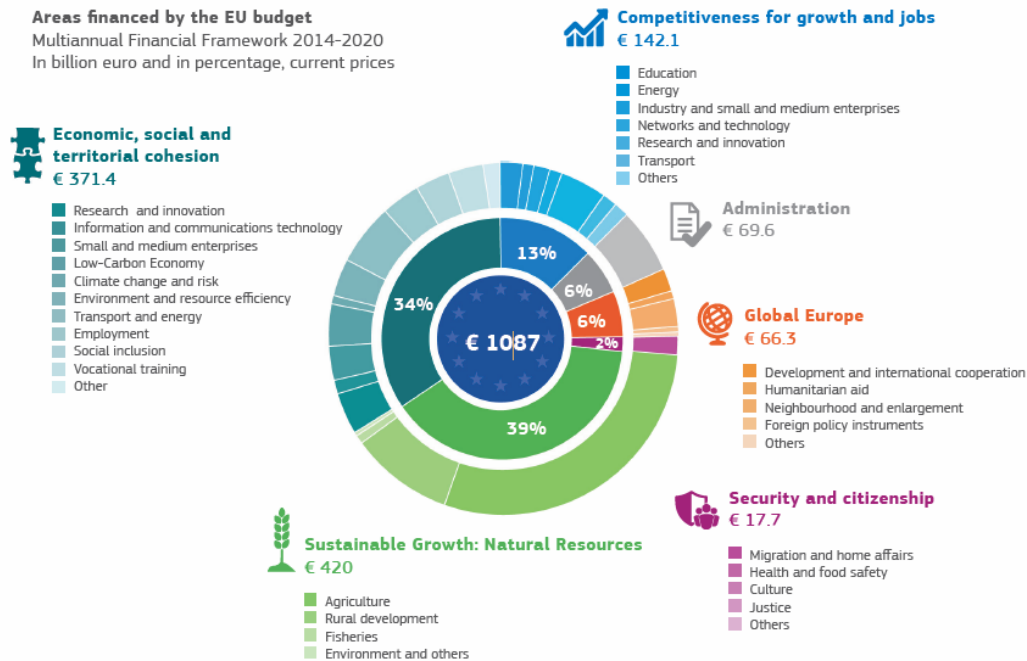
Sources of Financing of the EU budget

Kilde: Europakommisjonen

Storbritannia fikk fremforhandlet en rabatt på innbetalingene fra 1985 for å unngå at nettobidraget som andel av BNP ville ligge langt over øvrige land med tilsvarende velferdsnivå. Senere har også andre betydelige nettobidrags-ytere fått ulike former for rabatter: Danmark, Nederland, Sverige, Tyskland og Østerrike.

EU-budsjettets *utgiftsside* er fordelt på følgende kategorier:

Note: Commitments; adjusted for 2018

Kilde: Europakommisjonen

Som det fremgår av figuren, utgjør landbrukspolitikken (det aller meste), landsbygduitvikling og fiskeri 39 pst. av MFF2014-20. Andelen til disse formål har falt fra nær 60 pst. i 1988. Etter

en markert økning fra 1988 til 1999 har andelen som går til regionalpolitikken (økonomisk, sosial og geografisk utjevning) ligget relativt jevnt på en tredel av totalbudsjettet. De øvrige politikkområdene har hatt en dobling fra 10 til 20 pst. i løpet av de siste 30 årene. I inneværende budsjettperiode legger disse beslag på følgende andeler av EU-budsjettet: konkurransevne for vekst og sysselsetting 13 pst., indre sikkerhet og borgerskap 2 pst. og utenriks- og bistandspolitikken 6 pst. Administrasjons-utgiftene utgjør også 6 pst.

For å illustrere betydningen av EU-budsjettet for enkelte land kan nevnes at EUs struktur- og investeringsfond i perioden 2015-17 utgjør over 50 pst. av offentlige investeringer i mange av de fattige EU-landene (Kroatia og Portugal hele 70-80 pst.).

Kommisjonens utgangspunkt er at felles finansiering over EU-budsjettet kun er aktuelt dersom dette har en merverdi sammenlignet med å gjennomføre tiltak i det enkelte medlemsland. Vurderingen av fellesskapsfinansiering tar utgangspunkt i følgende kriterier: 1) traktatmål og -forpliktelser, 2) offentlige goder med en EU-dimensjon, 3) stordriftsfordeler, 4) spillover-effekter, 5) nærhets-prinsippet, 6) fordeler ved EU-integrasjon og 7) europeiske verdier som fred, demokrati og rettssikkerhet.

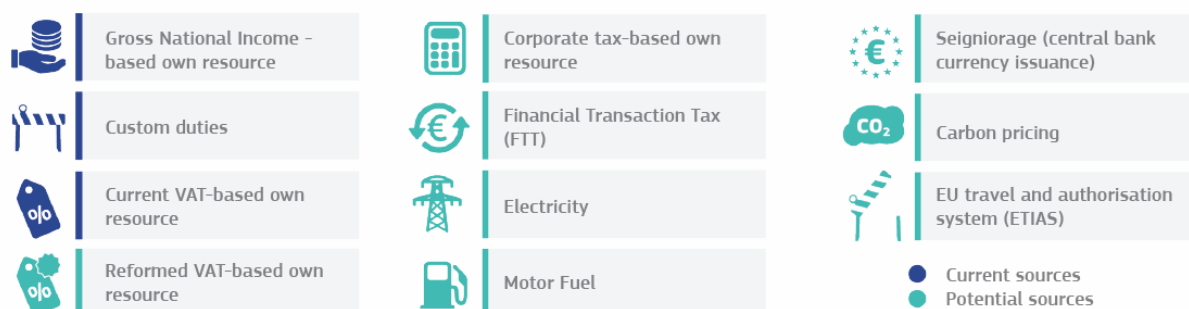
Utgangspunktet er at offentlige goder fullt ut skal finansieres over EU-budsjettet dersom merverdien er meget stor, noe EU-finansiering dersom merverdien er middels stor og ingen slik finansiering ved liten merverdi av fellesaktiviteter.

Nærmere om mulige inntektskilder

Kommisjonen peker på at dagens inntektssystem er for komplisert, lite gjennomsliktig og fullt av kompliserte korreksjonsmekanismer. Sistnevnte bør avvikles når Storbritannia går ut av EU. I en ideell verden ser Kommisjonen for seg et EU-finansieringssystem (egne ressurser) som stammer fra viktige politikkområder med en synlig merverdi som følge av EUs felles politikk, anses som rettferdig og samtidig finansierer en betydelig og stabil andel av EU-budsjettet. Tollinntektene oppfyller disse kriteriene, men andelen av totalinntektene har avtatt fra tidligere MFF-er.

I oversikten nedenfor har Kommisjonen satt opp en rekke tenkelige finansieringskilder. (De med blå symboler står for finansieringen av dagens budsjett.)

Revenue sources — a range of options

Kilde: Europakommisjonen

I den virkelige verden vil ingen oppfylle samtlige kriterier omtalt ovenfor. Noen kan gi betydelige og stabile inntekter og dermed bidra til en større omlegging av inntektssystemet. Andre er nærmere koblet til fellespolitikken, men vil til dels gi beskjedne inntekter. Gode muligheter kan imidlertid ligge i fellesskapsfinansiering basert på et harmonisert selskapsskattegrunnlag, som er utformet for å styrke det indre markedet, avspeiler

fordelene for store selskaper ved et slikt felles marked og samtidig styrker kampen mot skattesvind og –unngåelse. På lang sikt ser Kommisjonen for seg at seigniorage (sentralbankgevinst ved pengeutstedelse) kan utgjøre egne ressurser for et tettere eurosamarbeid.

Kommisjonen understreker at nye egne ressurser ikke nødvendigvis vil øke EU-budsjettet. Ved et fremtidig budsjett på dagens nivå kan nye egne ressurser automatisk redusere BNI-bidraget (som har vært residualfinansieringen i de siste MFF-ene).

Kommisjonen viser til [Monti-gruppens rapport fra desember 2016](#) med omfattende analyser av EU-budsjettets finansiering og mulige fremtidige finansieringskilder.

EU-budsjettets utgiftsside – overordnede problemstillinger

Refleksjonsnotatet drøfter langtidsbudsjettets (MFFs) lengde. Traktatens fastsatte minimum er fem år, mens syv år har vært det vanligste. Kommisjonen trekker frem at en reduksjon til fem år vil gi mindre forutsigbarhet når det gjelder finansieringsstørrelse. Med de lange budsjettprosessene for MFF vil man dessuten ha liten erfaring fra forrige MFF når neste presenteres og forhandles. Videre tar det ofte lang tid å etablere programmer i en ny budsjettperiode. På den annen side gir femårige MFF mulighet for større fleksibilitet og mulighet til å tilpasse seg til uforutsett utvikling. Kommisjonen trekker også frem som en fordel med dette alternativet at Kommisjonen og Europaparlamentet velges for fem år².

Kommisjonen peker også på andre måter (enn reduksjon i antall år i MFF) for å øke fleksibilitet, som å sette av en større del innenfor hvert politikkområde som reserve og/eller å øke fleksibiliteten til å bruke ubrukte midler fra tidligere år/andre politikkområder til uforutsette hendelser.

Institusjoner og instrumenter som utfyller EU-budsjettet (Den europeiske investeringsbanken, Det europeiske utviklingsfondet mv.) bidrar betydelig til EU-budsjettets fleksibilitet. Det samme gjelder bruken av finansielle instrumenter, som garantier, lån og egenkapital. Disse er imidlertid kun egnet til finansiering av inntektsgivende prosjekter. Garantifondet for Juncker-kommisjonens investeringsplan (EFSI) ventes å gi 500 milliarder i økte investeringer i perioden 2015-20 med en avsetning i EU-budsjettet på 9,1 milliarder euro.

Kommisjonen tar også til orde for mer effektiv bruk av finansielle instrumenter ved å samle dem i ett fond med et felles regelsett.

Mye er allerede gjort, men ytterligere innsats er nødvendig for å redusere kompleksiteten i EU-budsjettets regelverk. Kommisjonen tar til orde for å etablere en «Single rule book» for blant annet å unngå at søkere om EU-midler må forholde seg til ulike regler for samme type investering avhengig av finansieringskilde. Dette, sammen med andre forenklinger i tildelingsprosedyrene samt med proporsjonal kontroll, vil kunne gi betydelige administrative innsparinger.

Oppsummert må gjennomføringen av EU-budsjettet konsentreres om å maksimere utnyttelsen av hver euro i form av økonomisk vekst og merverdi.

---

² Argumentet virker noe søkt. Dersom ny Kommisjon og Parlament virkelig skal sette sitt preg på en MFF, må de også stå for fremleggelse og forhandlinger av det. Dermed er to år av femårsperioden allerede gått.

Som følge av den store andelen av EU-budsjettet som medgår til landbruk og samhørighet drøftes særlig muligheter for økt effektivitet innenfor disse områdene. Det er en pågående diskusjon om modernisering og forenkling av den felles landbrukspolitikken (CAP). Kommisjonen trekker frem muligheten for samfinansiering fra medlemslandene til direkte støtte for å opprettholde sektorens samlede støtte på dagens nivå. En omlegging fra direkte støtte til storbønder mot mer støtte til marginale landbruksområder og fattige bøndene drøftes også. (I dag mottar 20 pst. av bøndene 80 pst. av støtten, mens de resterende 80 pst. får 20 pst.) Det fremføres videre at det er rom for å bedre politikken ved å legge mer vekt på incentiver for bøndene til å levere offentlige goder og tjenester innenfor miljø- og klimaområdet. Kommisjonen skisserer en rekke mulige tiltak for å gjøre samhørighetspolitikken mer effektiv og maksimere virkningene av investeringene finansiert over EU-budsjettet: 1) økt fleksibilitet for å møte nye utfordringer ved f.eks. å avsette til ufordelt reservepott, 2) raskere gjennomføring av politikken og glattere overgang mellom programperiodene, 3) styrke den administrative kapasiteten, 4) øke den nasjonale samfinansieringen og vurdere om EU-budsjettet skal finansiere regionalpolitikk i utviklede land og regioner, 5) et felles investeringsfond og ett sett regler for gjeldende fond vil sikre mer sammenhengende investeringer og forenkle livet for mottakerne og 6) inkludere nye kriterier, som arbeidsledighet, sosial inkludering, miljø mv.

Mulige scenarier for EU27

Kommisjonen tar utgangspunkt i de fem stiliserte alternativene for fremtidig EU-samarbeid som ble presentert i hvitboken i mars. Disse er:

- 1) *Fortsette som før*, dvs. om lag uendret budsjett. Utgiftene vris fra landbruk og samhørighet til de øvrige politikkområdene (konkurranssevne, indre sikkerhet og borgerskap samt utenrikspolitikk og bistand).
- 2) *Gjøre mindre sammen*, dvs. vesentlig lavere budsjett. I dette alternativet vil hovedvekten bli lagt på å få det indre markedet til å fungere. Dette vil gi høyere andel av budsjettet (men også her lavere beløp) til konkurransevne, lavere andeler til de øvrige politikkområdene og intet til indre sikkerhet og borgerskap.
- 3) *Noen gjør mer*, dvs. om lag uendret budsjett for de fleste og økt for dem som deltar i særskilte aktiviteter. Samlet budsjett vil øke. Prioriteringene på de største politikkområdene blir om lag som i alternativ 1. Kommisjonen ser for seg at en del land kan være interessert i et tettere samarbeid og «ekstrafinansiering» av aktiviteter innenfor indre sikkerhet og borgerskap samt utenriks- og bistandspolitikken. I tillegg vil det bli aktuelt for eurolandene å finansiere en makroøkonomisk stabiliseringsfunksjon som ledd i et tettere eurosamarbeid.
- 4) *Radikal endring*. Kommisjonen ser for seg at samlet budsjett skal være lavere enn i dag og at finansieringen skal medgå til EU-aktiviteter med meget stor merverdi. Landbrukets og samhørighetspolitikken andeler går ned og de øvrige øker, særlig indre sikkerhet og borgerskap samt utenriks- og bistandspolitikken.
- 5) *Gjøre mye mer sammen*. I dette alternativet vil alle politikkområdene få økte beløp. Landbruk og samhørighet får en lavere andel, mens de øvrige får høyere, særlig indre sikkerhet og borgerskap samt utenriks- og bistandspolitikken.

Et fellestrekk ved alle alternativene er at det legges opp til at bruken av finansielle instrumenter og garantier skal øke. Videre fremfører Kommisjonen følgende fellesnevner ved EU-budsjettet: a) penger skal brukes mest mulig effektivt og konsentreres om aktiviteter

som gir stor |merverdi, b) forenkling av prosedyrer og sammenheng mellom ulike programmer og instrumenter for å unngå overlapp. Programmer med svake resultater skal avvikles eller integreres i andre aktiviteter, c) i alle alternativene må det legges inn fleksibilitet for å håndtere større uventete hendelser eller uforutsette behov, d) dagens rabattordninger for store nettobidragstgere bør avvikles i alle alternativene. Tilsvarende bør rapportering av det enkelte lands netto finansieringsbalanse (bidrag minus utbetalinger) fjernes eller baseres på klart forbedrede beregningsmetoder.

Figuren nedenfor gir en oversikt over virkningene for politikkområdene og finansieringen ved de ulike alternativene.

SCENARIOS	 1 Carrying on	 2 Doing less together	 3 Those who want more do more	 4 Radical redesign	 5 Doing much more together
POLICY PRIORITIES	Taking forward current reform agenda	Mainly financing of functions needed for the single market	As in Scenario 1; additional budgets are made available by some Member States for the areas where they decide to do more	Financing of priorities with very high EU value added	Doing much more across policy areas
VOLUME	Broadly stable	Significantly lower	Somewhat higher	Lower	Significantly higher
COMPETITIVENESS	Slightly higher share	Same as in scenario 1 but significantly lower amount	Same as in scenario 1	Higher share	Higher share
ECONOMIC, SOCIAL AND TERRITORIAL COHESION	Lower share	Lower amount	Same as in scenario 1	Lower share	Higher amount
AGRICULTURE	Lower share	Lower amount	Same as in scenario 1	Lower share	Higher amount
SECURITY, DEFENCE, MIGRATION	Higher share	No funding	Higher share partly covered by willing Member States	Significantly higher share	Significantly higher share
EXTERNAL ACTION	Higher share	Lower amount	Higher share partly covered by willing Member States	Significantly higher share	Significantly higher share
ECONOMIC AND MONETARY UNION FISCAL CAPACITY			Macro-economic stabilisation function for euro area Member States		Macro-economic stabilisation function and a European Monetary Fund
REVENUE	Current system without rebates; other sources of revenue or fees finance the EU budget	Current system without rebates	Same as scenario 1; plus new policies financed only by participating Member States	Scenario 1 further simplified; new own resources	In depth reform beyond scenario 4; new own resources finance significant share of the EU budget

Kilde: Europakommisjonen

Kommentarer

En rekke europaparlamentarikere kritiserte forslag om kutt i landbruks- og samhørighetspolitikken da budsjettkommisær Öttinger presenterte refleksjonsnotatet. Det er kommet få reaksjoner fra medlemslandene. Dette kan skyldes at de fleste kan finne et alternativ som de kan identifisere seg med. Det blir verre å bli enig om et felles opplegg.

I lang tid har EUs ledere uttrykt et generelt ønske om å bruke mer av felleskapsmidlene til konkurransevne, indre sikkerhet og borgerskap samt utenriks og bistand, men har vært uenige om innsparingstiltak innenfor landbruk og samhørighet. Samtidig har konsolideringsbehov i hjemlandene redusert viljen og evnen blant store nettobidragstere til å overføre mer til EU-budsjettet.

Notatet er ikke særlig konkret om hvordan «finansieringshullet» etter brexit skal fylles eller finansieringen av alternativene med økt EU-aktivitet. Verken en skatt på finansielle transaksjoner eller et felles grunnlag i selskapskatten synes realistisk på kort sikt.

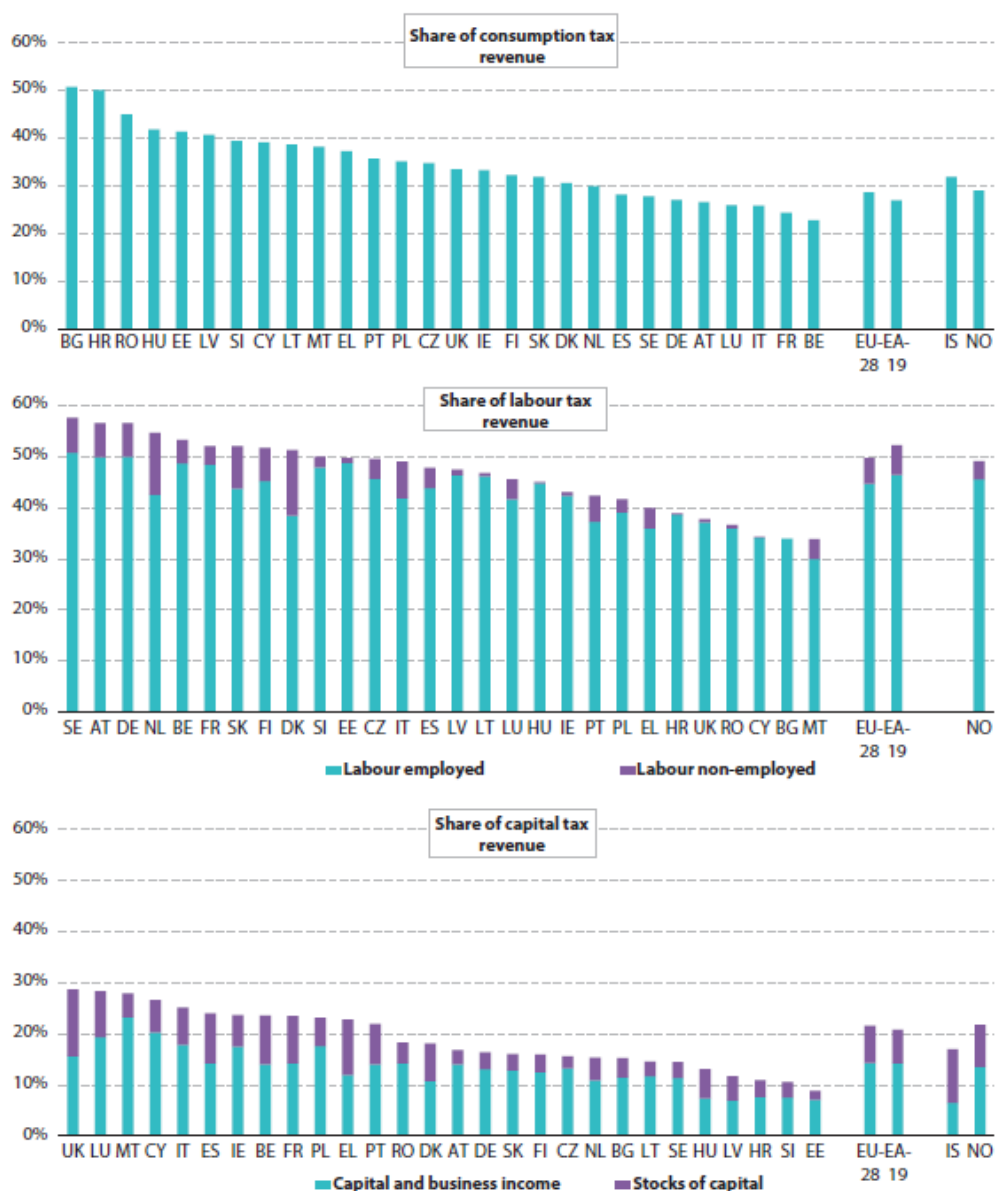
Skattesaker

Taxation trends

Den årlige publikasjonen [Taxation trends in the European Union](#) ble publisert av Kommisjonen 11. juli 2017. Publikasjonen gir statistikk og analyse av skattesystemene i EUs medlemsstater, Norge og Island.

Samlet for EUs medlemsland utgjorde samlede skatteinntekter som andel av BNP 38,7 pst. i 2015. Dette er om lag uendret fra 2014 og på linje med Norge, der skatt som andel av BNP oppgis til 38,8 pst. Skatt på arbeid stod for om lag 50 pst. av de samlede skatteinntektene i EU, mens konsumskatter stod for om lag 30 pst. og skatt på kapital for om lag 20 pst. Tilsvarende tall for Norge ligger svært nært gjennomsnittet for de 28 EU-landene, men innad i EU er det store variasjoner.

Graph 6: Distribution of the total tax burden according to type of tax base 2015
(% of total tax burden)

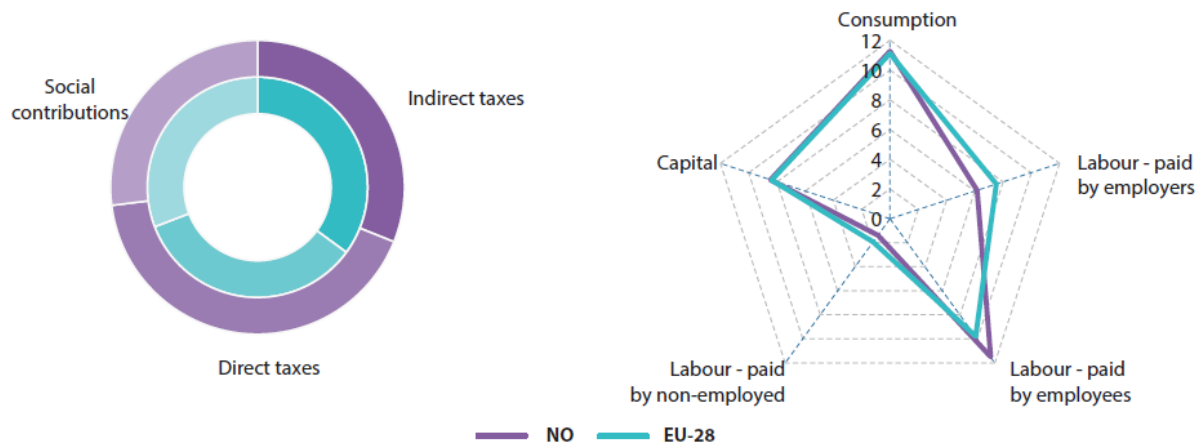

Source: DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data

Den gjennomsnittlige merverdiavgiftssatsen i EU-landene er 21,5 pst. i 2017, uendret fra 2016. Bare to medlemsland har endret den generelle satsen i merverdiavgiften det siste året. Den gjennomsnittlige maksimale skattesatsen for personer har ligget stabilt de siste årene og er 39,2 pst. i 2017, en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2016. Det er fortsatt stor variasjon mellom medlemsstatene. For Norge oppgis den maksimale skattesats for personer til 38,5 pst. Gjennomsnittlig maksimal sats i selskapsskatten er fallende i EU og ligger på 21,9 pst. i 2017, en reduksjon fra 22,5 pst. i 2016. Også i selskapsskattesatsene er det stor variasjon mellom EUs medlemsstater. For Norge oppgis den maksimale satsen i selskapsskatten til 24 pst. i 2017.

Figure NO.1: Tax revenues by main taxes, compared to EU-28, 2015 (in % of total taxation (left graph) and in % of GDP (right graph))

Source: DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data.

Budsjettsaker

EUs langtidsbudsjett for 2014-20 - midtveisgjennomgang

Europaparlamentets og Rådets vedtak i 2013 om langtidsbudsjettet (Multiannual Financial Framework (MFF)) 2014-20 fastsatte et tak på forpliktelser (tilsagnsfullmakter) på 1 083 milliarder euro i løpende priser (svarende til 960 milliarder 2011-euro) og utbetalinger på 1 024 milliarder euro (908 milliarder 2011-euro).

Kommisjonen fremmet 14. september 2016 forslag til en midtveisgjennomgang av MFF 2014-20.

Rådet ferdigstilte sin *forhandlingsposisjon* 7. mars. 26 medlemsland var enige allerede i november, men Italia hadde reservert seg fordi revisjonen la for liten vekt på solidaritet. Italia opphevet reservasjonen etter at Kommisjonen hadde avgitt en erklæring om at den vil foreslå økte bevilgninger til ungdomsarbeidsledighet og migrasjon ved negativ utvikling på disse områdene. Storbritannia avsto fra å stemme³.

Rådets tilleggsramme for tilsagnsfullmakter er 6009 millioner euro for årene 2017-20 (en del er allerede innarbeidet i det vedtatte 2017-budsjettet). I Rådets innstilling ligger det imidlertid inne en forutsetning om kutt (omdisponering) på samlet 945 millioner euro, som vil bli identifisert i forhandlingene om de årlige budsjettene. Av dette skal 875 millioner euro tas fra budsjettkategori 1a) Konkurranssevne for vekst og jobbskaping og 70 millioner fra 4) Globalt Europa. Reelt er dermed økningen 5064 millioner euro. For budsjettområdet 1a) innebærer at hele økningen vil måtte finansieres med kutt innenfor samme kategori.

Sammenlignet med Kommisjonens forslag har Rådet redusert tilsagnsfullmaktene til de ulike tiltakene under budsjettområde 1a) og økt innsatsen til initiativet for å bekjempe ungdomsarbeidsledighet. De øvrige er holdt uendret.

Kommisjonen foreslo i tillegg å øke nivået på fleksibilitetsinstrumentet (som gir mulighet til å overføre ubrukte midler mellom innsatsområder og år), nødhjelpsreserven (til uforutsette hendelser i tredjeland), etablere en ny krisereserve, samt finansiere de særlige fleksibilitetsinitiativene (EUSF – European Union Solidarity Fund) og EGF – European Globalisation Adjustment Fund) utover betalingstaket. Kommisjonens forslag kunne til sammen beløpe seg til inntil 27,65 milliarder euro.

Rådet godkjent at de særlige fleksibilitetsinitiativene samlet kan økes med 692 millioner euro. Dette må imidlertid skje innenfor det fastsatte taket for betalinger i MFF 2014-20. Forslaget om en ny krisereserve ble avvist.

Rådet godkjente å øke fleksibilitetsinstrumentet og nødhjelpsreserven med hhv. 450 og 69 millioner euro for perioden 2017-19. I tillegg ble det tillatt å flytte ubrukte midler under de særlige fleksibilitetsinitiativene til fleksibilitetsinstrumentet. Disse midlene ville ellers ha blitt inndradd. (For 2017 vil dette dreie seg om 646 millioner euro.)

Rådet har også avvist Kommisjonens forslag om å oppheve begrensningen på bruken av den globale marginen (overføre ubrukte forpliktelsesbevilgninger i ett år til senere år) for

---

³ I avstemminger som krever enstemmighet regnes avståelse fra å stemme som aksept.

tilsagnsfullmaktene. Denne var i opprinnelig MFF vedtatt kun å kunne brukes til politikkområder knyttet til vekst og jobbskaping.

Kommisjonen foreslo også å avskaffe det årlige taket for den globale marginen for betalinger i 2018-20. Dette skulle innebære at mindreforbruket i tidligere år kan medføre tilsvarende overskridelse av betalingstaket i senere år. Rådet har gått inn for at det årlige betalingstaket i 2019 og 2020 kan økes med 5,9 milliarder euro dersom den samlede betalingsrammen for 2014-20 holdes. Økningen er gjort for blant annet å unngå for store betalingssetterslep inn i neste langtidsbudsjettperiode (slik tilfellet var fra den forrige til den nåværende MFF).

Sammenstilling av Kommisjonens forslag og Rådets posisjon til økte *bevilgningsfullmakter*:

Mid-Term Review	Mill. EUR (løpende priser)	
	Kommisjonen	Rådet/Europarlamentet
Heading 1A Comp. for growth & jobs:	1 400	875
• Horizon 2020	400	200
• CEF-Transport	400	300
• Erasmus+	200	100
• COSME	200	100
• Prolongation of EFSI	150	150
• WIFI4EU	50	25
Heading 1B Social, Economic and Territorial Cohesion / Youth unemployment initiative	1 000	1200
	1000	1200
Heading 3 Security & citizenship:	2 549	2549
• European Border and Coast Guard, EUROPOL, EU Agency for Asylum, Dublin common asylum system, Emergency support within the Union, Entry/Exit system		
Heading 4 Global Europe:	1 385	1385
• Partnership framework process	750	
• European Fund for Sustainable Development	250	
• Macro-financial assistance	270	
• External Lending Mandate	115	
<u>TOTAL</u>	<u>6 334</u>	<u>6009¹</u>

¹Fra dette beløpet skal det i de årlige budsjettforhandlingene identifiseres kutt (omdisponering) som til sammen utgjør 945 millioner euro for 2017-20 – med 875 millioner euro under 1a) og 70 millioner euro under kategori 4).

Europarlementet kan enten vedta eller forkaste Rådets innstilling om midtveisgjennomgangen (følger ikke den vanlige medbestemmelsesprosedyren). Selv om Rådets posisjon er klart strammere enn Kommisjonens (og enda lengre unna Parlamentets generelle holdning på et tidlig stadium i midtveisgjennomgangen), er dette bedre enn alternativet med ingen midtveisgjennomgang. I tillegg hadde Rådet justert sin opprinnelige forhandlingsposisjon for å ta hensyn til en del av Parlamentets innspill.

Et klart flertall i Europaparlamentet stemte 5. april i år for Rådets forhandlingsposisjon. I komitebehandlingen 27. mars ble det samtidig med at et klart flertall stemte for pakken, gjort klart at pakken på 6 milliarder euro anses som et «referansebeløp», som vil bli vurdert i de årlige budsjettforhandlingene under hensyn til konkrete omstendigheter på det aktuelle tidspunktet.

Rådets endelige vedtak av midtveisrevisjonen av EU-budsjettet ble holdt tilbake av Storbritannia, som nedla veto inntil parlamentsvalget var avholdt 8. juni. Dette skapte betydelig irritasjon blant øvrige medlemsland.

Storbritannia løftet deretter sin reservasjon, og Rådet for allmenne saker (GAC) vedtok forordningen om midtveisrevisjonen for budsjettperioden 2014-20 i sitt møte 20. juni. Italia og Storbritannia avsto også nå fra å stemme.

EUs budsjett for 2018

Kommisjonen la 30. mai frem sitt forslag til budsjett for 2018. Forslaget er omtalt i [Økonominytt nr. 6 – juni 2017](#).

Totalt inneholder forslaget forpliktelser (tilsagnsfullmakter) på 160,6 mrd. euro, en økning på om lag 1,4 pst. fra vedtatt budsjett for 2017. Betalingsbevilgningene i Kommisjonens forslag er på 145,4 mrd. euro, en økning på om lag 8,1 pst. fra vedtatt budsjett for 2017. Den markerte økningen forklares med forventninger om økte utbetalinger over EUs struktur- og investeringsprogrammer i 2018. De samlede forpliktelsene utgjør 1,02 pst. av medlemslandenes BNI, mens de samlede betalingene anslås til 0,93 pst. av medlemslandenes BNI.

I Rådets posisjon til forhandlingene med Europaparlamentet, som ble vedtatt av COREPER 12. juli, legges det opp til forpliktelser på 158,9 mrd. euro og betalinger på 144,4 mrd. euro. Dette svarer til en økning fra 2017-budsjettet på hhv. 0,6 og 7,4 pst. Sammenlignet med Kommisjonens forslag representerer dette en reduksjon på 1,7 mrd. i forpliktelser og 1,0 mrd. euro i betalinger. Om lag halvparten av reduksjonen er gjort i kategorien Smart og inklusiv vekst, som likevel viser økning sammenlignet med budsjettet for 2017.

Forhandlingsposisjonen vil bli formelt vedtatt i et ministerrådsmøte i september.

Parlamentets egen posisjon vedtas vanligvis tidlig på høsten. Budsjettet for 2018 vil så forhandles mellom institusjonene i november. Forhandlingsresultatet må vedtas formelt både av Rådet og Parlamentet.

Bjarne Stakkestad
Finansråd
bjarne.stakkestad@mfa.no
+47 23 95 34 75
+32 (0) 2 238 74 75

Lone Semmingsen
Finansråd
lone.semmingsen@mfa.no
+47 23 95 34 77
+32 (0) 2 238 74 77